

## **ИЗБОРНОМ ВЕЋУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ – ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Изборно веће Факултета политичких наука је на 5. седници, одржаној 2. априла 2019, на предлог Одељења за новинарство и комунологију од 22. марта 2019. у вези са потребама на предметима Стилистика, Реторика, Реторика у електронским медијима и Јавни дискурс, донело одлуку о расписивању Конкурса за доцента за ужу научну област Медијске студије и новинарство и именovalo чланове Комисије за припрему реферата о пријављеним кандидатима у саставу: проф. др Добривоје Станојевић – ред. професор Универзитета у Београду, Факултет политичких наука; проф. др Веселин Кљајић – ред. професор Универзитета у Београду, Факултет политичких наука; проф. др Владислава Гордић-Петковић – ред. професор Универзитета у Новом Саду, Филозофски факултет. Комисија је прегледала приспелу документацију и Изборном већу Факултета политичких наука подноси

### **РЕФЕРАТ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА**

Конкурс за једног доцента за област Медијске студије и новинарство објављен је у публикацији о запошљавању Националне службе за запошљавање „Послови“, број: 824 од 10. априла 2019. По истеку конкурса, Комисија је преузела поднете материјале и заказала приступно предавање за 16. мај 2019.

Према условима Конкурса, кандидати треба да имају VIII степен стручне спреме, односно докторат наука из уже научне области за коју се бирају, као и да испуњавају услове предвиђене Законом о високом образовању („Сл. гласник РС”, 88/17 и 27/18 - др. Закон и 73/18), Статутом Универзитета у Београду и Факултета политичких наука за избор у звање доцента и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду” бр. 192 од 1. јула 2016, 195 од 22. септембра 2016, бр. 197 од 20. марта 2017, бр. 199 од 16. октобра 2017. и бр. 203 од 21. маја 2018). Пријава на Конкурс подразумева доказе о испуњености услова – биографију, оверен препис диплома или уверења о завршеним студијама, оверене додатке дипломама или уверења о положеним испитима на свим нивоима студија, копију личне карте кандидата, списак научних и стручних радова, објављене радове и друге доказе у складу са наведеним актима, као и својеручно потписану изјаву о изворности.

Према Закону о високом образовању, члан 74, у звање доцента може бити изабрано лице које је претходне степене студија завршило са просечном оценом најмање осам (8), односно које има најмање три године педагошког искуства на високошколској установи, има научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности, и има научне, односно стручне радове објављене у научним часописима или зборницима, са рецензијама, односно уметничка остварења.

Приступно предавање заказано је и обављено у складу са Одлуком о извођењу приступног предавања на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду” бр. 195. од 22. септембра 2016).

Комисија је прегледала пријаве и установила да су се на Конкурс јавиле **две кандидаткиње**: др Лидија Мирков и др Данијела Бјеља. Комисија је одлучивала о пријавама према Закону о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17 и 27/18), Правилнику о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192 од 01. јула 2016, бр. 195 од 22. септембра 2016, бр. 197 од 20. марта 2017, бр. 199 од 16. октобра 2017. и бр. 203 од 21. маја 2018), Статуту Универзитета у Београду и Статуту Факултета политичких наука за избор у звање доцента, као и према Одлуци о извођењу приступног предавања на Универзитету у Београду, те у овом извештају навела све битне ставке о испуњености тражених услова.

#### **1. А) Биографски подаци кандидаткиње др Лидије Мирков**

Др Лидија Мирков је рођена [REDACTED] у [REDACTED], где је завршила основну школу и гимназију као ђак генерације и носилац Вукове дипломе. На основне студије Новинарства и комуникологије на Факултету политичких наука у Београду уписала се 2007, окончала је студије 2011. у предвиђеном року од 4 године, са општим успехом 9,32 и стекла стручни назив дипломирани новинар/журналиста. Према овереном уверењу о положеним испитима на основним студијама, др Лидија Мирков из предмета који припадају научној области Медијске студије и новинарство има највише оцено, а из предмета за које је Конкурс расписан, конкретно, Стилистика (10), Реторика (10).

Додатно образовање Лидија Мирков је стекла на две специјализације: у медијској школи Политичка комуникација (Фондација Конрад Аденауер и ФПН, 2010) и Медији, друштво и култура (Универзитет Оукланд и ФПН, 2009).

Колегиница Мирков се одмах по окончању основних студија уписала на мастер студије Комуникологије и једина је у својој генерацији која је мастер студије завршила у предвиђеном року од једне школске године. Према уверењу о положеним испитима, просек оцена је 10,00 и оцено из предмета које спадају у ужу научну област за коју је расписан Конкурс јесу оцено 10 (десет). Мастер рад „Реторички поступци у званичним објавама политичких странака на друштвеној мрежи Фејсбук“ одбранила је са оценом 10 (десет) и стекла академско звање мастер комуниколог.

Одмах затим уписала се на Докторске студије културе и медија на Факултету политичких наука у Београду. Уверење о положеним испитима на докторским студијама колегинице Мирков је оверено и на основу њега је Комисија установила да је Лидија Мирков све испите на докторским студијама положила у року и са одличним просеком 9,83.

Др Лидија Мирков је стекла научни степен доктора културолошких наука на Факултету политичких наука у Београду одбраном докторске дисертације „Новинарско приповедање као елемент јавног дискурса у информативним жанровима ТВ станица са националном фреквенцијом“ 26. септембра 2018. са оценом 10 (десет). Копија уверења о докторирању је оверена.

Била је стипендисткиња Министарства просвете, науке и технолошког развоја на сва три нивоа студија.

Радно искуство колегинице Мирков је опсежно – почело је вишегодишњом новинарском каријером репортера у више медија са националном покривеношћу, које

се наставило радом у ПР-у и маркетингу. Интензивно се бавила новинарством од 2007. до 2014. Осим студентског новинарства у часопису Политиколог, Лидија Мирков је радила у националним штампаним и електронским медијима (ТВ Фокс, ТВ Прва, Радио Београд, Вечерње новости) и ПР агенцији Прагма, као и маркетиншкој агенцији We Business Solutions. Током изборног периода за асистента, од 2015. ангажована је као експерт за медијске анализе у више агенција које се баве ПР-ом, испитивањем тржишта и истраживањем јавног мњења. Пише аналитичке текстове о јавном наступу политичара и језику у медијима. Народни музеј у Београду редовно ангажује колегиницу Мирков да држи радионице јавног наступа сарадницима и кустосима Музеја. Лидија Мирков је такође објављивана ауторка на Европској опсерваторији за новинарство.

Рад у настави на предметима Стилистика и Реторика почела је 2009/2010. одлуком Наставно-научног већа Факултета политичких наука у Београду. Тиме је колегиница Мирков постала сарадник-демонстратор. Тај ангажман трајао је шест година волонтерски. На радно место асистента примљена је 2015.

Лидија Мирков је од 2018. ангажована на научноистраживачком пројекту Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту. Колегиница Мирков је, као научник млађи од 30 година, изабрана за сарадника на научноистраживачком пројекту посебним конкурсом Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Реч је о Конкурсу за талентоване младе истраживаче – студенте докторских академских студија за учешће у научноистраживачким пројектима које реализују акредитоване научноистраживачке организације у текућем циклусу истраживања.

Др Лидија Мирков је на Факултету организовала више радионица, семинара и течаја који су у вези са јавним наступом, реторичком анализом, стилем јавне речи и новинарским жанровима, а са предметним професором већ пет година организује Беседничко такмичење ФПН-а и припрема такмичаре за међународне смотре говорника на којима добијају престижне награде. Као члан Центра за медије ФПН-а, ментор је члановима Редакције часописа Политиколог. По запослењу на Факултету политичких наука у својству асистента, изабрана је за секретара Одељења за новинарство и комуникологију у пуном мандату од три године. Од јануара 2016. ангажована је као лектор Часописа за комуникацију и медије ЦМ, чији је суиздавач ФПН.

Од тражених докумената за конкурс, др Лидија Мирков је предала биографију, копију личне карте, изјаву о изворности, оверене копије уверења о завршетку основних, мастер и докторских студија, као и оверена уверења о положеним испитима на сва три нивоа студија, званични извод из оцена педагошког рада са Факултета политичких наука, списак објављених радова и све њихове копије, сертификате о специјалистичким студијама, доказ о сарадњи са Народним музејом и друге доказе о наводима из биографије. Сва документација која није оригинална оверена је у надлежним службама.

#### **Б) Биографски подаци кандидаткиње др Данијеле Бјеља**

Др Данијела Бјеља рођена је [REDACTED] године у [REDACTED] у [REDACTED] и матурирала је у гимназији у Бањалуци 1998. На основне студије Новинарства и комуникологије на Факултету политичких наука у Београду уписана је школске

1998/1999, окончала је студије 2004. после шест година студирања, са општим успехом 7,81 и стекла стручни назив дипломирани политиколог за новинарство и комуникологију.

У овереној копији дипломе, као ни у биографији кандидаткиње, није наведено која је тема дипломског рада. Уверење о положеним испитима са основних студија које је тражено Конкурсом није достављено, те Комисија није могла да утврди које оцене је кандидаткиња имала из предмета који спадају у ужу научну област за коју је Конкурс расписан.

Колегиница Бјеља се одмах по окончању основних студија уписала на магистарске студије на Факултету политичких наука у Београду и 2009. одбранила магистарску тезу „Противуречности приватизације друштвених предузећа у Републици Србији“, чиме је стекла академски назив магистра политичких наука. Тема магистарског рада не спада у ужу научну област Медијске студије и новинарство. У овереној копији дипломе није наведен просек, а Конкурсом тражено уверење о положеним испитима на магистарским студијама кандидаткиња није приложила.

Др Данијела Бјеља је стекла научни степен доктора политичких наука на Факултету политичких наука у Београду одбраном докторске дисертације „Савремена реторика у дипломатији – језик, стил и облици изражавања“ 26. септембра 2016. Копија уверења о докторирању је оверена.

Према наводима из биографије кандидаткиње, радно искуство колегинице Бјеља почело је вишегодишњом каријером ПР менаџера у две компаније (Алтернатива медика и Pearlhome д.о.о.), а рад у настави је почео 2008. на Академији за безбедност и дипломатију Универзитета „Унион – Никола Тесла“ у Београду, у звању сарадника у настави. Кандидаткиња даље наводи да је у звање асистента бирана 2010, а да је децембра 2016. бирана у звање доцента у области друштвено-хуманистичких наука, за предмете Јавни наступ у дипломатији, Основи дипломатије, Реторика и дебата, Политички систем Србије и Комуникологија. Кандидаткиња није доставила доказе о томе.

Према достављеној овереној документацији, кандидаткиња Бјеља није испунила законски услов минималног просека на основним студијама (треба да има просечну оцену најмање осам, а кандидаткиња има 7,81). Уколико су наводи о радном искуству из биографије тачни, испунила је други, по Закону заменски услов – најмање три године педагошког рада на високошколској установи.

Осим биографије, кандидаткиња је предала копију личне карте, изјаву о изворности, оверене копије диплома са основних и магистарских студија, оверену копију уверења о завршетку докторских студија, као и неоверене копије: потврде Друштва судија Србије о учешћу на три стручна пројекта, два сертификата о учествовању на међународним научним конференцијама (достављени су и копирани радови), два записника о одбрани завршних радова основних студија где је кандидаткиња била члан комисије, два записника о одбрани мастер радова где је кандидаткиња била члан комисије, копију једног апстракта и осам објављених радова.

Од Конкурсом тражених докумената, у овој пријави недостају уверења о положеним испитима са свих нивоа студија (или оверене копије додатака дипломама у којима постоји списак положених испита) и докази о оцени педагошког рада са

високошколске установе у којој је кандидаткиња запослена. Такође, кандидаткиња је у списку објављених радова навела један рад чију копију није доставила, а није могуће пронаћи га на интернету.

## **2. А) Објављени радови др Лидије Мирков**

Др Лидија Мирков је у пријави доставила списак објављених радова и њихове копије. Реч је о следећим радовима:

1. Лидија Мирков, *Дискурс приповедања у информативним новинарским жанровима дневног листа Политика*, Језик књижевност дискурс – Језичка истраживања, Филозофски факултет, Ниш, стр. 193–202, 2015. М14
2. Лидија Мирков, *Stil novinarskog izražavanja na internet portalu RTS-a*, Међународни научни часопис за медије, комуникације, новинарство и односе с јавношћу Медији и комуникације, Академија друштвених наука Бијело Поље, стр. 251–266, 2015. М33
3. Лидија Мирков, *Novinarski dokumentarni žanrovi: komparacija dokumentarnih žanrova u nedeljniku NIN u 2011. i 2012. godini*, Медијски дијалози, Истраживачки медијски центар – Подгорица, VI, 16, стр. 543–554, 2013. М51
4. Лидија Мирков, *Невербална комуникација бојама у јавном наступу*, Часопис за управљање комуницирањем ЦМ, Институт за усмеравање комуникација Нови Сад и Факултет политичких наука Београд, VII, 25, стр. 125–142, 2012. М52
5. Лидија Мирков, *Комуникација – принципи и контексти*, СМ (Communication and Media), Институт за усмеравање комуникација Нови Сад и Факултет политичких наука Београд, XII, 40, стр. 165–174, 2017. М52
6. Лидија Мирков, *Stilska analiza naslovnih strana dnevne štampe u Srbiji 24. marta 2014*, Међународни научни часопис за медије, комуникације, новинарство и односе с јавношћу Медији и комуникације, Академија друштвених наука Бијело Поље, стр. 375–388, 2014. М33
7. Лидија Мирков, *Политички ПР на друштвеној мрежи Фејсбук током ускршњих празника*, Часопис Култура, Завод за проучавање културног развика, Београд, 2013, 139, стр. 253–272, 2013. М51
8. Лидија Мирков, *Medijska samoreprezentacija političkih stranaka bez tradicionalnih medija: politički PR na društvenoj mreži*, Медијски дијалози, Истраживачки медијски центар – Подгорица, VI, 17, стр. 355–370, 2013. М51
9. Лидија Мирков, *Конвергенција медија као савремена естетика*, Часопис за управљање комуницирањем ЦМ, Институт за усмеравање комуникација Нови Сад и Факултет политичких наука Београд, VII, 22, стр. 153–158, 2012. М52
10. Лидија Мирков, *Политички дискурс и реторика популизма*, Медији, култура и уметност у доба популизма, ур. Мирјана Николић и Милена Драгићевић Шешић, Факултет драмских уметности Универзитета уметности у Београду и Клио, Београд, 2018, стр. 87–102, М14.
11. Лидија Мирков, *Судбина новинарских жанрова*, Mons Aureus часопис за књижевност, уметност и друштвена питања, Народна библиотека Смедерево, vol. XIV, no. 54, стр. 88–92, 2016. М53

12. Лидија Мирков, *Дискурс приповедања у информативним новинарским жанровима дневних листова Вечерње новости и Блиц*, Наука и слобода, књига 9, том 2, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2015. Стр. 577–588. М51
13. Лидија Мирков, *Стилски поступци у насловима дневних новина на интернету*, Језик, књижевност, значење – књига сажетака, Универзитет у Нишу – Филозофски факултет, Ниш, Србија, 24–25. Арг, 2016. М34
14. Лидија Мирков, *Политички дискурс на међународним телевизијским станицама Н1 и Алџазира Балканс*, Наука и стварност, књига 12, том 2, Филозофски факултет - Универзитета у Источном Сарајеву, 2018. Стр. 365–378. М51
15. Добривоје Станојевић, Лидија Мирков, *Discourse of Contemporary Political Spectacle in Serbia*, Современный дискурс-анализ, Политеппа, vol. 20, no. 1, стр. 65–72, Белгород, 2018. М33
16. Лидија Мирков, *Политички дискурс и реторика популизма*, Медији, демократија, популизам 2017, Факултет драмских уметности, Универзитет уметности у Београду, стр. 72–73, Београд, Србија, 9–10. Нов, 2017. М34
17. Лидија Мирков, *Савремени однос наратологије и теорије новинарских жанрова*, Језик, књижевност, теорија – књига сажетака, Универзитет у Нишу – Филозофски факултет, стр. 68–69, Ниш, Србија, 27–28. Арг, 2018. М34
18. Докторска дисертација – Лидија Мирков, *Новинарско приповедање као елемент јавног дискурса у информативним жанровима ТВ станица са националном фреквенцијом*, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, 26. септембар 2018. М71

**Сви наведени радови др Лидије Мирков спадају у ужу научну област Медијске студије и новинарство.**

#### **Б) Објављени радови др Данијеле Бјеље**

Др Данијела Бјеља је у биографији навела списак објављених радова и предала њихове копије, осим за рад Митровић У., Бјеља Д. – *Multilayered Effects of New Media and Social Networks on Contemporary Sport* који је саопштен на скупу Applied Sports Sciences у Бугарској. Рад није доступан на интернету.

Комисија је увидом у текстове приложених радова установила да пет од девет објављених текстова др Данијеле Бјеље **не спадају у научну област Медијске студије и новинарство** за коју је расписан Конкурс, нити у сродне дисциплине које би требало вредновати у овом извештају. Реч је о следећим коауторским радовима:

1. Крга Б., Бјеља Д. – *Интегрални приступ решавању косовско-метохијске кризе*, Дипломатија и безбедност, број 1/2018, година I, Vol. 1, Факултет за дипломатију и безбедност, Београд – спада у област **студија безбедности**; М45.
2. Мартић Д., Бјеља Д. – *Chasm in UNCITRAL's Work on Framework for Online Dispute Resolution*, Review of International Affairs, Vol. LXIX, No 1170, pp. 60–79 – спада у област **међународног права**; М51.
3. Крга Б., Бјеља Д. – *Геополитички аспекти косовско-метохијске кризе*, Србија – отимање Косова и Метохије (Зборник приредио др Радослав Гађиновић),

Институт за политичке студије, 2012, Београд – спада у област **геополитике**; М52.

4. Бјеља Д., Јановац Т. – *Утицај савремених трендова на развој високог образовања*, Зборник резимеа На путу ка добу знања, 2013, Факултет за менаџмент, Сремски Карловци – спада у област **менаџмента**; М34.
5. Тодоровић А., Бјеља Д. – *Креативно вођство*, Политичка ревија, бр. 4/2011, година (XXIII) X, vol. 30, стр. 525–542, Институт за политичке студије, Београд – спада у област **менаџмента**. М51.

Интердисциплинарни радови др Данијеле Бјеље које је Комисија разматрала јесу:

1. Бјеља Д. – *Дигитална дипломатија као међународни безбедносни изазов и пракса Републике Србије*, Српска политичка мисао, год. 25, Vol. 60, бр. 2/2018, Институт за политичке студије, Београд. М24.
2. Бјеља Д., Стошић С. – *Хумор као елемент савремене политичке комуникације: изборне кампање Србије и Шпаније*, Политичка ревија, бр. 3/2012, година (XXIV) XI, vol. 33, стр. 327–351, Институт за политичке студије, Београд. М51.
3. Бјеља Д. – *Реторика и стилистика дипломатске преписке од Сарајевског атентата до Јулског ултиматума 1914*, Дипломатија и безбедност, год. I, Vol. 1, бр. 2/2018, Факултет за дипломатију и безбедност, Београд. М45.
4. Бјеља Д., Митровић У. – *Спорт као механизам јавне дипломатије у медијима, међународним односима и спољној политици*, Зборник сажетака Спорт, здравље и животна средина, Факултет за спорт Универзитета Унион, 2018, Београд. М34.

### 3. Испуњеност минималних услова за стицање звања доцента

Према Правилнику о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, осим општих услова, за избор у звање доцента постоје обавезни и изборни услови.

#### 3.1. Општи услов за избор у звање доцента

Према Правилнику, општи услов за избор у звање доцента је назив доктора наука из научне области за коју се бира, стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у земљи или диплома доктора наука стечена у иностранству, призната у складу са Законом о високом образовању.

А) **Лидија Мирков** има научни назив доктора културолошких наука на основу докторске дисертације која одговара научној области за коју је Конкурс расписан. Наслов докторске дисертације гласи: *Новинарско приповедање као елемент јавног дискурса у информативним жанровима ТВ станица са националном фреквенцијом*.

Докторска дисертација Лидије Мирков садржи 314 референци и шест поглавља, обима 253 стране основног текста. Предмет истраживања је новинарско приповедање у информативним жанровима на телевизијама у Србији. Ауторка сматра новинарско приповедање поступком саопштавања медијских садржаја наративним методама и нефиктивним романтизованим новинарским дискурсом. У овом раду су објашњени

појмови из теорије књижевности, са освртом на то како је приповедање применљиво у новинарству. Посебна пажња је посвећена разлучивању појма наратив у односу на приповедање, који припадају области наратологије, али су применљиви на медије. Новинарски жанрови су настали као краће и концизне верзије одређених књижевних жанрова. Мирков примећује да информативни жанрови, замишљени као најобјективнији и најмање лични, све више садрже елементе појединачног и интимног. У вестима постоји све више „оживљавања“, тј. „топле људске приче“ и приповедања уместо некадашњих фактографских и интерпретативних метода обрнуте пирамиде (низаша информација по важности) и документоване аргументације (поткрепљивања става новинара релевантним изворима). Када се информативност поруке промени и преусмери ка појединцу, то више није вест: постаје наратив. Жанр је у овом раду одређен као представа функционалних стилова и специфични скуп реторичко-стилских комплекса. Жанр у дискурсу има двоструку улогу: текст који се анализира и структура односа моћи која се читава у стабилности или изменама жанра. Новинарски садржаји и начин њиховог организовања јесу предмет теорија новинарских жанрова, али промене у жанровској структури нису само хибридизација постојећег, те је тема сагледана и уз помоћ теоријских претпоставки наратологије и стилистике. Новинарско приповедање је тумачено као елемент јавног дискурса – због чега се у раду посебна пажња даје структуралистичким и постструктуралистичким приступима јавном. Примарни циљ истраживања у докторској дисертацији колегинице Мирков био је да се открије да ли у вестима телевизија са националном фреквенцијом у Србији постоји промена дискурса, у чему се она састоји и зашто се уређивачка политика медија мења у правцу новинарског приповедања. Лидија Мирков проблематизује истраживану појаву у контексту настајања нових новинарских жанрова и хибрида, те препознаје да медији у Србији опонашају обрасце медија са Запада, али да због политичке нестабилности, финансијске зависности медија и неслободе јавног изражавања, примена тих образаца у Србији не резултира истим исходима, што се читава у језичко-стилским и структурно-реторичким, а затим и у жанровским изменама медијског текста. Научни значај овог истраживања јесте у сагледавању узрочно–последичног односа новинарских жанрова и јавног дискурса, тј. утврђивање стилске спреге између новинарског дискурса и стварности. Главно истраживачко питање је: на које начине новинарско приповедање постаје доминантни елемент јавног дискурса у информативном програму? Овим истраживањем се настоји да се објасни како и чиме је условљена дискурзивна структура, тј. која конкретна ограничења система изазивају реакцију промене жанрова и начина изражавања на медијима. Пошто је главно пословно оруђе новинара реч, Мирков је анализирала језичке промене у структури информативних жанрова. Главна хипотеза је да приповедање као елемент јавног дискурса постоји и у информативним жанровима, који су по дефиницији фактографски и објективни. Стилско-реторичком и дискурзивном анализом Мирков је показала како се редакције из узорка користе новинарским приповедањем. Помоћна хипотеза јесте да током ванредног стања није ванредно и извештавање – напротив – разоткрива се устаљена схема поступања новинара и уредника. Ово је доказано и дубинским интервјуима са главним уредницима (продуцентима) анализираних информативних програма телевизија са националном фреквенцијом. Дубинским интервјуима је доказана и друга помоћна

хипотеза: да медији уређивачку политику усклађују са гледаношћу, интересима оглашивача и захтевима власника, што све зависи и од постојеће политичке културе. Трећа помоћна хипотеза је да медијски одлучиоци анализом јавног мњења (свог тржишта) и под политичким утицајима свесно бирају наративе као поступак у информативном програму, не као садржај. Иако су свесни свог избора, нису свесни да тиме потискују информативност и да непосредно утичу на дискурс. Четврта помоћна хипотеза је да ће се у приповедањима на националним телевизијама, било да је реч о Јавном сервису или комерцијалним телевизијама, читавати утицај политичког ПР-а и политичка борба за освајање медијског простора. Ова хипотеза је оповргнута на основу анализе садржаја и интервјуа са уредницима – напротив, новинарско приповедање се показало изразом редакцијске креативности да се политички ПР избегне. Пета помоћна хипотеза је да је тзв. „топла људска прича“ основ наративног приступа у медијским садржајима. Жижа приповедања је на појединцу и појединачном искуству. Шеста помоћна хипотеза је претпоставка цензуре, карактеристичне за дискурс моћи којем медији посредују – новинарско приповедање је последица притисака на редовне новинарске форме изражавања. Методолошка основа у овом докторату су дискурзивна и стилско-реторичка анализа свих приказаних информативних жанрова током ванредног стања 2014. Многе националне телевизије су дале приоритет извештавању о разлозима за ванредно стање, те су приказивале информативне формате и до 24 часа дневно, чак и када није било материјала и повода за то. Теоријски налази у овој дисертацији су поткрепљени анализом информативних емисија у периоду ванредне ситуације током поплава 2014. Реч је о студији случаја на основу које је направљен увид у начин рада информативних редакција националних телевизија када се сусретну са информативно релевантним околностима. Анализа садржаја (дискурзивна и стилско-реторичка) комбинована је са дубинским интервјуима са уредницима информативног програма и компаративном анализом. Циљ ове докторске дисертације била је систематизација појмова којима се објашњава новинарско приповедање као елемент јавног дискурса у информативним жанровима и објашњење нових тенденција у информативним жанровима јер у њима постоји све већа заступљеност новинарског приповедања у Србији. Према томе, научни допринос је двојак. На теоријском плану, допринос је развијање новог концепта – новинарског приповедања – о којем нема много литературе. Емпиријски допринос је указивање на промене које се стварносно дешавају у информативним жанровима у правцу новинарског приповедања.

Б) **Данијела Бјеља** је стекла научни степен доктора политичких наука одбраном докторске дисертације *Савремена реторика у дипломатији – језик, стил и облици изражавања*.

Докторска дисертација Данијеле Бјеље садржи 140 референци и седам поглавља, обима 244 стране основног текста са фотографијама и графикама. Предмет истраживања су елементи, облици, садржаји и суштина савремене реторике у дипломатији (језик, стил и облици изражавања) који се, према теоријским сугестијама и емпиријским верификацијама, мењају сагласно сврхама сваке говорне целине. Отуда кандидаткиња отвара питање: како се мењају облици, садржаји и суштина говорних целина на националном, регионалном и глобалном нивоу у процесима и односима?

Шири предмет истраживања кандидаткиња одређује као нови теоријски приступ у изучавању савремене реторике у дипломатији – посебно у процесима и односима глобализације као свеобухватне појаве савременог света. Ужи предмет истраживања је однос између глобализације и савремених реторичких процеса у дипломатији. Основна хипотеза у истраживању гласи: улога савремене реторике у дипломатији детерминисана је савременим економским, политичким, културним и укупним друштвеним процесима и односима на глобалном, националном и регионалном нивоу. Генералну хипотезу операционализује посредством шест посебних научних хипотеза: савремени дипломатски процеси детерминисани су процесима глобализације; језик у дипломатији одређен је националним и културним идентитетом; облици дипломатског општења детерминишу присуство, квантитет и квалитет трансмисије, комуникација и информација; особености дипломатског стила произлазе из суштине националне културе и задатог дипломатског протоколарног општења; између облика дипломатског изражавања и глобалних промена постоји повезаност; постоји каузални однос између глобализације и интерних, екстерних и интерно-екстерних савремених дипломатских процеса, тј. процеса доношења одлука, извршавања донетих одлука и контроле над одлучивањем и извршавањем донетих дипломатских одлука, али и процеса дипломатске реторике. Анализирајући дипломатске кореспонденције, писане административним стилем, Данијела Бјеља указала је на налазе устаљених правила састављања преписки и изражавања у њима. Реч је о говорима са ограниченом лексиком, строгом структуром која изискује посебне реченичке форме, официјелност, чињеничност, логичност, јасност, прегледност, тачност, усклађеност с нормама дипломатског протокола. Као израз вишедеценијске доминације, честа је употреба латинских израза у овом подстилу. Објективност је важна карактеристика овог подстила, поготову јасноћа у писаном обраћању. У докторској дисертацији је образложено становиште да језик и стил у дипломатској делатности треба да буду једноставни, природни и одмерени. Кандидаткиња указује на међузависност дипломатије и комуникација и специфичности језичког исказа у њој. Кандидаткиња је овде истраживала и историјске промене и развој дипломатских језика као битан полазни основ даљег истраживања. Изучава и улогу невербалних и вербалних порука у развијању и одржавању дипломатских односа, а у даљу анализу укључује и интеркултурно и невербално комуницирање односно, тумачење, обликовање и пренос порука у дипломатији. Кандидаткиња доказује развој специфичног дипломатског стила и изражаја прилагођеног новом виду комуникационих технологија, односно дипломатској комуникацији у светлу глобалних промена. Кандидаткиња је конципирала анализу техника јавног излагања које су карактеристичне за савремене дипломате. Прецизна употреба језика у споју са реторичком вештином изискује да се права реч, у право време, упуту на праву адресу и тиме постигне максималан ефекат у дипломатском преговарању. Дисертација садржи интердисциплинарно истраживање садржаја и форме интерне и екстерне дипломатске преписке, као и усмених жанрова у дипломатији. Кандидаткиња на основу теоријских сугестија и емпиријских верификација пружа најпожељнију форму дипломатске преписке и усменог исказа у савременој дипломатији. Бјеља уводи у концепт реторичке анализе резултате истраживања савремених теорија битних за дипломатију: теорија спољне политике,

теорија међународних односа, теорија дипломатије, теорија демократије, теорија глобализације, теорија о политичком систему, теорија децентрализације, теорија нације, теорија промена, развоја и модернизације, правних теорија, теорија конфликта, теорија о политичкој култури, теорија рецепције... Друштвени циљ истраживања кандидаткиња усмерава на праксу – дипломатске вештине – да се процеси дипломатског одлучивања, извршавања и контроле покушају учинити ефикаснијим, ефектнијим, квалитетнијим, јаснијим и транспарентнијим. Научни циљ истраживања кандидаткиња види у научној дескрипцији форми и садржаја савремене реторике у дипломатији, као и описивању непосредне повезаности и условљености глобализма и глобализације, регионализма и регионализације и савремених дипломатских процеса и односа – демократичности, транспарентности, економичности, ефикасности ових процеса.

Комисија је установила да **обе пријављене кандидаткиње испуњавају општи услов.**

### **3.2. Обавезни услови за избор у звање доцента**

У обавезне услове спадају наставни и научноистраживачки рад. Обавезни услови су ближе одређени табелом Г1 у Правилнику. Обавезни услови су приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе; позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода; објављен један рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира; саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (М31, М33, М61 или М63). Према Правилнику, радови проистекли из докторске дисертације могу да се вреднују за избор у звање наставника. Један рад може да се вреднује само у оквиру једног обавезног услова који се односи на научноистраживачки рад. За поље друштвено–хуманистичких наука, са часописима из категорија М21–М23 изједначени су часописи са листе престижних светских часописа за поједине научне области, коју утврђује Национални савет за високо образовање. Сматра се да је кандидат који је објавио рад који доноси исти или већи број М бодова, а који се не наводи у овим минималним условима (нпр. М11–М14 или М41–М45), тај услов испунио.

#### **3.2.1. Испуњеност обавезног услова – приступно предавање – задата тема** *Афектације у политичком говору*

**А) Др Лидија Мирков** – кандидаткиња је одржала приступно предавање у заказаном термину 16. маја 2019. према задатој теми *Афектације у политичком говору*.

**Б) Др Данијела Бјеља** – кандидаткиња је одржала приступно предавање у заказаном термину 16. маја 2019, са измењеним насловом *Афектације у политици*.

### 3.2.2. Испуњеност обавезног услова – позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама

**А) Др Лидија Мирков** – Према званичном изводу оцена педагошког рада са основних студија Факултета политичких наука, колегиница Мирков је била ангажована у својству асистента на Новинарско-комуниколошком смеру на обавезним предметима Стилистика и Реторика, а предмет Реторика је, као изборни предмет, слушао и смер Међународних студија. Студенти су њен рад бројчано оценили одличном просечном оценом 4,77 на Новинарско-комуниколошком смеру и одличном оценом 4,53 на Међународним студијама. У описном делу оцене, студенти наводе да је асистенткиња Мирков посвећена, приступачна, професионална, пожртвована, одмерена и савесна – способна да градиво учини занимљивим и пријемчивим и да их мотивише и разуме.

**Б) Др Данијела Бјеља** – није доставила документацију са високошколске установе на којој је запослена.

### 3.2.3. Објављен један рад из категорије М20 (или М11–М14) или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира

#### **А) Др Лидија Мирков**

Др Лидија Мирков испуњава и премашује тражене услове. Објавила је два рада у категорији М14 и пет радова у категорији М51.

Мирков Л. – Дискурс приповедања у информативним новинарским жанровима дневног листа Политика, Језик књижевност дискурс – Језичка истраживања, Филозофски факултет, Ниш, -1, /, /, стр. 193–202, 2015. **М14**

У овом раду дефинисано је новинарско приповедање као романтизована и умекшана слика важних друштвених дешавања и догађаја о којима медији извештавају. Методом топле људске приче наратив се остварује премештањем фокуса са институција и званичних гласоговорника на обичног човека, оног кога се теме тичу, иако очекивани представник „обичних“ грађана често изговара друштвено пожељне и признате ставове. Мирков је спровела истраживање на текстовима објављеним у дневном листу Политика током марта 2013. и закључила да новинари, од паса чувара демократије, постају машине за фикцију. Број наративних текстова расте што је укупни број текстова мањи – приповедним жанровима се даје више шлајфни. Такође, већина приповедних текстова доспева на насловну страну. Редакција Политике се бави озбиљним друштвено-политичким темама, које представља и фактографским и приповедним жанровима. Алокација пажње читалачке публике на наративни политички ПР уочена је у политичкој рубрици. Приповедање у дневној штампи има моћ да пружи оправдање, ангажује масе, синхронизује вредности појединаца у истом друштву и мобилише њихова осећања. Главни закључак рада је да и у озбиљној штампи приповедање постаје основни мамац за читаоце, те да новинарима није

занимљиво оно што је друштвено питање, већ друштвено питање постаје оно што је занимљиво.

Мирков Л. – Политички дискурс и реторика популизма, Медији, култура и уметност у доба популизма, ур. Мирјана Николић и Милена Драгићевић Шешић, Факултет драмских уметности Универзитета уметности у Београду и Клио, Београд, 2018, стр. 87–102, **M14**.

У овом раду, Лидија Мирков проблематизује језичке промене услед прилагођавања јавног дискурса поретку деснице која је ојачала и у Србији, и у свету. Електронски медији су политичарима обезбедили масовније, успешније преношење политичких порука, али и первертирање беседних техника којима се постижу политички циљеви. Кандидаткиња сматра да монопол политичара на јавну реч осиромашује језичке стратегије у политичком дискурсу и даје слободу политичким говорницима да се користе мање рационалним и мање етичним реторичким поступцима. Мирков утврђује да су контрасти на скали „ми–они“ или „добро–лоше“ основа савремених политичких говора у Србији. Прелажењем из једне политичке епохе и идеологије у другу, приметне су промене у језику политичара. То се не чини само да би се једна политичка струја одмакла од претходних устаљености и норми, већ и да би се установила нова стварност у којој ће се лако разликовати „наши“ и „њихови“. Мирков на основу тога закључује да је политика популизма ефикасно, али неумесно средство у политичком дискурсу. У овом раду дата је подела основних структурних места популизма, на основу истраживања изјава високих функционера странака током 2017. Примери савремених покушаја утицаја на колективну свест грађана Србије посредством политичког дискурса свode се на буђење старих страхова, од којих су неки антрополошки утемељени (параноја према другоме, странцима, непознатом), неки су исконски страхови предака (освајања, културни империјализам, подјармљеност), а неки су последица непосредне стварности и сукоба из блиске прошлости (расизам малих разлика на Балкану). Осим страхова, побуђују се наде (просперитет, повећања, прихваћеност од међународне заједнице, изградња, будућност). Мирков закључује да улога новинара у утемељењу реторике популизма није мала – недовољном припремљеношћу, страхом или самољубивим наступом без потпитања оставља се места за фразерске и непотпуне одговоре на питања која нико није ни поставио.

Мирков Л. – Политички ПР на друштвеној мрежи Фејсбук током ускршњих празника, Часопис Култура, Завод за проучавање културног развика, Београд, -1, 2013, 139, стр. 253–272, 2013. **M51**

У овом раду истражено је на који начин политичке странке комуницирају на друштвеним мрежама у време када већинско становништво слави Ускрс, а медији ређе извештавају. Узорак чине објаве ДС, СРС, УРС, Преокрет, СНС, ДСС, СПС на друштвеној мрежи Фејсбук од 13. до 15. априла 2012, тј. на Велики петак, Велику суботу и први дан Ускрса, под претпоставком да је већина бирача добила слободне дане и да ће више времена него иначе моћи да посвети посећивању друштвених мрежа. Непосредно пре ових избора, више него раније се инсистирало на важности традиционалних, верских празника: избори су заказани за 6. мај 2012, Ђурђевдан, а обе

струје – и власт и опозиција – говориле су о важности одлука донетих на свети дан. Ускрс је најважнији православни празник пре избора на којима се десила промена власти. Главна хипотеза је да политичке партије које су изабрале да посвете важан део кампање традицији и религијским празницима не чине то из сопственог, личног убеђења да је то добро за грађанство и будуће вођење политике, него је то покушај да се стилем изражавања учине бирачима сличнијима него што се иначе чине. Поредићи коначне резултате избора и свог истраживања, Мирков закључује да су негативна кампања (контрастирани појмови против опонената) и разноврсни пратећи садржаји попут линкова и фотографија (нпр. Ускршња јаја у бојама логоа странке) пресудно утицали на вољу бирача. СНС је у томе доминирала, а и изборни резултати су то показали. Три најбоље пласиране странке (ДС, СНС и СПС) објављивале су умерено, са знатним опадањем броја објава на први дан Ускрса. Ипак, иако је број објава опадао, поруке су се стратешки односиле на празник и традицију (архаизми), честитање и лепе жеље (појмови оптимизма и надања). Једино Српска радикална странка, традиционално оријентисана, није имала објаве на празник и није прешла цензус – минус-поступак није дао добре резултате. То поткрепљује почетну претпоставку да и власти и опозицији одговара што су избори били заказани за 6. мај, Ђурђевдан, да би могли да прилагоде своју политичку комуникацију традиционалном празничном расположењу – и то у стилу политичке стратегије, а не из приватног убеђења, тј. домена приватног.

Мирков Л. – Дискурс приповедања у информативним новинарским жанровима дневних листова *Вечерње новости* и *Блиц*, Наука и слобода, књига 9, том 2, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2015. Стр. 577–588, **M51**

Узорак у овој анализи чине издања *Блица* и *Вечерњих новости* током марта 2013. У анализи је направљена разлика између наратива о познатим личностима или о обичним људима који илуструју причу, као и да ли су наративни текстови новинарски или ПР. Једна од претпоставки јесте да се новинари служе лукавствима новинарског изражавања у случајевима наративних текстова. Наративним текстовима су у раду сматрани они у којима се приповеда о појединачном људском искуству које је у вези са значајном друштвеном темом о којој новинари истражују. Полутаблоид *Блиц* се бави важним друштвеним темама, али сензационалистичким стилем даје озбиљним текстовима таблоидни тон. *Блиц* фаворизује приповедне текстове за постављање на насловну страну и такви текстови заузимају више шлајфни, а најчешће су те теме континуиране из броја у број. Полутаблоид *Вечерње новости* објављује мање наративних текстова, али их – као и *Блиц* – чини континуираним темама јер су друштвено важне. Посебна врста наративног поступка приметна у писању *Вечерњих новости* јесте склоност преради саопштења државних ПР делатника. Мирков подсећа да је Ноам Чомски упозорио да медији не доприносе функционисању критичке јавности, већ манипулативној изградњи сагласности заснованој на техникама ПР-а, у складу са интересима организованих структура. Наративи нису само у вези са тзв. меким темама, па контекстуално тумачење таквих текстова може бити двојако: или се наративом прикрива стварни смисао истраживања, или се приповедањем читаоци маме да прочитају нешто важно, што би можда заобишли да је написано круто фактографски, информативним жанровима. Мирков закључује да је опасност наративног приступа у

дневној полутаблоидној штампи склизивање ПР активности са плаћених страница у новинарске жанрове.

Мирков Л. – *Политички дискурс на међународним телевизијским станицама Н1 и Алџазира Балканс*, Наука и стварност, књига 12, том 2, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2018. Стр. 365–378. **M51**

У овом раду је реч о политичком дискурсу који се одвија на две наднационалне телевизијске станице: Н1 и Алџазира (балканско издање). Реч је о две телевизије које емитују програм искључиво посредством кабловских оператера, али се обрађају гледаоцима бивше Југославије (првенствено у Србији, БиХ, Хрватској и Црној Гори). Протеклих неколико година приметан је утицај политичара на смањење слободе изражавања на медијима, због чега национални медији у поменутим државама различито извештавају о истим темама, приклањајући се тачки гледишта владајућих структура у својим државама. Тај процес је очекиван ако узмемо у обзир да национални медији раде у једној држави и под њеним законима, информишу само њене грађане и учествују у конкретном микродискурсу. Када је реч о наднационалним медијима попут регионалних редакција телевизија Алџазира и Н1, Мирков сматра да се политички дискурс неминовно мења јер у тим редакцијама не важе национална правила. Претпоставка у овом раду јесте да је политички дискурс који се одвија на наднационалној платформи ослобођен вакуумског притиска који над редакцијама ствара политичка моћ, те да су новинари мање склони аутоцензури и тиме утичу на ток разговора о политичким темама. Ипак, свака уређивачка политика учествује у стварању одређеног јавног дискурса, те Мирков указује на сличности и разлике које у јавном простору показују две редакције. Истраживање је конципирано на основу гостовања политичара и информативног програма обе телевизије, поводом истих тема, током првих шест месеци 2017. Значај политичког дискурса на међународним телевизијским станицама, иако доступан само публици кабловских канала, има међународни значај и обезбеђује опсежније разумевање политичког дискурса у свакој појединачној држави на коју се медијски садржаји односе.

Мирков Л. – *Novinarski dokumentarni žanrovi: komparacija dokumentarnih žanrova u nedeljniku NIN u 2011. i 2012. godini*, Медијски дијалози, Истраживачки медијски центар – Подгорица, -1, VI, 16, стр. 543–554, 2013. **M51**

Рад је посвећен анализи интерпретативности документарних жанрова у једном од два најчитанија српска недељника – НИН. Због приметног опадања квалитета новинарског извештавања и све мање стилске креативности, ауторка се одлучила да спроведе истраживање које је подразумевало лонгитудинално истраживање интерпретативности новинарских документарних текстова у поменутом недељнику, на основу узорака из 2011. и 2012. године. Упоредивањем резултата два истраживања, закључак је да ниво документарности није исти (ни у погледу документарног стила у текстовима, тзв. „покривености“ документарном грађом, ни у виду броја разноврсних документарних форми). Недељник НИН је драстично променио своју уређивачку концепцију због промене власништва, што се одразило на интерпретативност документарног извештавања. Резултати истраживања су поткрепили почетну хипотезу:

закључак је да НИН има једва трећину броја документарних текстова које је некада имао, притом су неки документарни жанрови у њему „изумрли“.

Мирков Ј. – *Medijska samoreprezentacija političkih stranaka bez tradicionalnih medija: politički PR na društvenoj mreži*, Medijski dijalozi, Istraživački medijski centar - Podgorica, -1, VI, 17, стр. 355–370, 2013. M51

У наведеном раду колегиница Мирков анализира како политичари конципирају медијску слику о себи пред бирачима у околностима у којима заобилазе медије – на друштвеним мрежама. У уређеним демократским државама законима је регулисано када и под којим условима политичке странке могу да спроводе пропагандну делатност. Време предизборне кампање зависи од законски прописаних датума, али и ограничења унутар прописаних правила и ограничења медија. Интернет је дуго сматран пољем слободе насупрот контролисаним медијима, али појавом друштвених мрежа постаје све теже да се изолујемо од политичких утицаја. Добровољно или не, виђамо рекламне поруке на Фејсбуку као што их гледамо на билбордима, телевизији или у штампи. Не само рекламним порукама, политичари се обраћају са својих страница љубитељима, тј. обожаваоцима – јер су политичари јавне личности, звезде. Интернет оглашавање и ПР активности нису регулисане законима јер је интернет флукутирајући сајбер простор који (за сада) није подложен регулацији. Пошто је изложеност порукама политичара важна у формирању ставова бирача, а манипулација све прикривенија, Мирков је у овом раду анализирао којим реторичким и стилско-семантичким средствима политичари настоје да се обичним грађанима представе блиским, обичним, смртним, а да задрже својство недодирљивости. Истраживање је показало да, иако стил варира од странке до странке и начелно постоји већа слобода у изражавању и чешћа могућност обраћања, структура објава свих странака у узорку јесте иста и не одступа од стила кампање у традиционалним медијима. Алати се мењају, циљ остаје исти.

#### **Б) Др Данијела Бјеља**

Кандидаткиња др Данијела Бјеља има један рад у категорији М24 и један М51.

Бјеља Д. – *Дигитална дипломатија као међународни безбедносни изазов и пракса Републике Србије*, Српска политичка мисао, год. 25, Vol. 60, бр. 2/2018, Институт за политичке студије, Београд. М24.

У овом раду су анализирани промене у дипломатској пракси проузроковане развојем информационо-комуникационих технологија. Проблематизовани су изазови манифестних и латентних безбедносних ризика и појава на међудржавном плану у савременој стварности међународног комуницирања. У раду се полази од одређивања појма дигиталне дипломатије, утврђивања њених предности и недостатака, као и узрочно-последичних безбедносних изазова. Кандидаткиња упозорава на потенцијалне безбедносне ризике услед недипломатских изјава на друштвеним мрежама и предлаже проактивни однос уз одговорност професионалних дипломата. Мишљење Комисије је да је ово вредан интердисциплинарни рад који може да послужи као основа за даља истраживања комуникација у области дипломатије, као и развијање студија дипломатије према нормативима здраве јавне комуникације. Међутим, овај рад не

развија научне домете стилистике и реторике у научној области Медијске студије и новинарство.

Бјеља Д., Стошић С. – Хумор као елемент савремене политичке комуникације: изборне кампање Србије и Шпаније, Политичка ревија, бр. 3/2012, година (XXIV) XI, vol. 33, стр. 327–351, Институт за политичке студије, Београд. М51.

У наведеном коауторском раду реч је о хумору као елементу политичке комуникације у контексту дигитализованог медијског света у којем политичке странке у потпуности прихватају препоруке комерцијалних рекламних агенција, те одустају од некадашњих ограничених образаца и прибегавају оригиналностима заснованим на упечатљивим порукама и провокативним снимцима и фотографијама. Нове технологије развијају видео активизам, а циљ овог рада је да укаже на сврсисходност присуства хумористичких елемената у области савремене политичке комуникације у Шпанији и Србији.

#### **3.2.4. Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (М31, М33, М61 или М63)**

##### **А) Др Лидија Мирков**

Колегиница је имала више излагања на међународним научним конференцијама, од којих су наведена три рада објављени у целини.

Мирков Л. – *Stilska analiza naslovnih strana dnevne štampe u Srbiji 24. marta 2014*, Међународни научни часопис за медије, комуникације, новинарство и односе с јавношћу Медији и комуникације, Академија друштвених наука Бијело Поље, -1, 1, 1, стр. 375–388, 2014. М33

У овом раду представљено је истраживање ауторке спроведено на неколико најчитанијих дневних листова у Србији: Политика, Данас, Вечерње новости, Блиц, Ало, Наше новине, Информер, Курир. Реч је о квантитативној и квалитативној анализи најважнијих тема вербализованих у насловима који су заслужили место на насловницама. Посебну важност у медијима имају наслови на насловним странама, јер њима уредништво листа настоји да привуче читаоце – насловна страна одређује приоритет тема које су представљене читаоцима, а у електронским медијима постоји тренд читања насловних страна дневних новина као додатак информативном програму. Стилском анализом се утврђује контекст у који новинари и уредници постављају одређену тему, тј. како се према њој односе: неутрално, позитивно или негативно. Такође, могуће је увидети да ли је теми посвећено довољно новинарске пажње или је информација некритички пренета без истраживачког рада, као и то да ли је тема патетизована и непотребно украшена. За датум узорковања намерно је одређен 24. март 2014. јер је тог дана обележена петнаеста годишњица НАТО бомбардовања некадашње СР Југославије, о чему је протеклих година у јавности било много речи. Претпоставка ауторке била је да ће озбиљни медији приступити тој теми са посебном стилском прецизношћу, а да ће таблоиди покушати да о њој говоре емотивно, жаргонски или патетично. Упркос актуелној политичкој важности тог датума за данашње српско друштво, број наслова посвећен бомбардовању био је занемарљиво мали: само два дневна листа су објавила по један наслов о томе на својим насловницама, и то не као

најважније. Осталих шест листова те наслове уопште нису имали на насловним странама.

Мирков Л. – *Stil novinarskog izražavanja na internet portalu RTS-a*, Међународни научни часопис за медије, комуникације, новинарство и односе с јавношћу Медији и комуникације, Академија друштвених наука Бијело Поље, -1, 2, 3, стр. 251–266, 2015. М33

Мирков у овом раду образлаже становиште да новинарско изражавање има улогу у образовању стила свакодневног говора. Јавни сервис као институција која треба да дела у јавном интересу има моралну и професионалну обавезу да изражавање прилагоди постојећим правилима изражавања у језику и да посебну пажњу посвети лепоти казане речи. Чак и када је реч о изражавању онлајн, где се настоји да реченице буду кратке, елиптичне, јасне и разумљиве на прво читање, од јавних сервиса се очекује већа језичка пажња и стилска креативност која неће нарушити тачност извештавања. Новинарски стил није исти на свим медијима: на телевизијским и радио каналима Јавног сервиса постоје уочљиве разлике, па је прва претпоставка овог истраживања да се стил новинарског изражавања онлајн разликује од новинарског изражавања и у штампаним и у електронским медијима. У новинарству онлајн реч је о хибридним жанровима у којима стил изражавања подразумева мешање стилова штампаних и електронских медија, али и понешто ново. Истраживање је конципирано тако да се открије који елементи стила традиционалних медија остају пожељни и у новинарском стилу онлајн, а који стилски поступци су посебно својство мултимедијалног медијског језика. Мирков је желела да истражи које су специфичности новинарског изражавања онлајн, анализирала је све вести и друге новинарске жанрове који су се на порталу РТС-а појавили у рубрици Вести током насумице изабраног дана – 15. марта 2015. године. Применила је стилску анализу, која обухвата препознавање и анализирање примењених стилских фигура, синтактостилема, падежних варијација и других језичких структура.

Станојевић Д., Мирков Л. – *Discourse of Contemporary Political Spectacle in Serbia*, Современный дискурс-анализ, Политепра, vol. 20, no. 1, стр. 65–72, Белгород, 2018. М33

У овом коауторском раду реч је о савременом политичком спектаклу у Србији. Политички дискурс повезује политичке лидере са остатком заједнице. Станојевић и Мирков сматрају да заједница има одређену моћ над конструисањем политичког дискурса, али да то не значи да већина онога што је речено доприноси здравом политичком окружењу, нити да се заснива на томе шта је интерес јавног добра. Међутим, политички дискурс увек показује обресе читавог друштва, јер је језик структурни систем заснован на ономе што превладава у културном пореклу дате говорне заједнице. Ријалити емисије, приповедне вести и други хибридни жанрови у српским медијима представљају специфичан контекст за политичке језичке наносе. Политичари постају актери, а њихов јавни говор постаје структурно повлашћени перформанс. Начин на који говоре и понашају се у јавности мења очекивану матрицу комуникације и жанра. У раду се закључује да је политички спектакл доминантни чинилац савременог политичког дискурса у Србији.

## **Б) Др Данијела Бјеља**

Према Правилнику о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, објављени рад из категорија М41–М45 може да замени М61 или М63.

Бјеља Д. – Реторика и стилистика дипломатске преписке од Сарајевског атентата до Јулског ултиматума 1914, Дипломатија и безбедност, год. I, Vol. 1, бр. 2/2018, Факултет за дипломатију и безбедност, Београд. М45.

У овом раду анализира се дипломатска преписка у кратком периоду после повода за Први светски рат, а пре његове објаве. Циљ рада је био да се установе специфичности дипломатске преписке српске владе у настојањима да се спречи рат. Претпоставка употребе дипломатског језика у ратним условима, у овом раду, јесте да је реторика у дипломатији аргументовани дискурс у којем се истина гради и изражава по одређеним законитостима и правилима, али и политичким приликама. Концизност, прецизност и правовременост, попустљивост у тону и умерене реченичке конструкције јесу одлике које кандидаткиња увиђа у наведеној дипломатској пракси.

Бјеља Д., Митровић У. – Спорт као механизам јавне дипломатије у медијима, међународним односима и спољној политици, Зборник сажетака Спорт, здравље и животна средина, Факултет за спорт Универзитета Унион, 2018, Београд. М34.

Наведени апстракт (око 500 словних знакова) указује на потенцијале спортске дипломатије и њене улоге у постизању мира у спољној политици посредством медија, у контексту умреженог света. Иако је кандидаткиња у биографији сугерисала да се овај наслов призна као М33 (рад са међународне научне конференције објављен у целини), реч је о апстракту.

### **3.3. Изборни услови за избор у звање доцента**

У изборне услове спадају стручно-професионални допринос, допринос широј заједници и сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству. Ови услови су ближе одређени табелом Г2 у Правилнику. Од кандидата се очекује да испуни најмање **по једну одредницу из најмање два изборна услова**. У Правилнику се наводи да је за сваку одредницу коју кандидат испуњава неопходно приложити доказ у форми одлуке, решења, потврде и другог.

#### **3.3.1. Стручно-научни допринос**

1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству
2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа
3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама
4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима.

А) Од наведеног за стручно-научни допринос, **Мирков испуњава ставке 1, 3 и 4.**

1 – Ангажована је као лектор Часописа за комуникацију и медије ЦМ, чији је суиздавач ФПН, од јануара 2016.

3 – Била је члан комисије за израду и одбрану више од 50 мастер радова на Факултету политичких наука, о чему је доставила документ са Факултета политичких наука Универзитета у Београду.

4 – Од 2018. је ангажована на научноистраживачком пројекту Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту (евиденциони број: 179076). Лидија Мирков је, као научник млађи од 30 година, изабрана посебним конкурсом Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Реч је о Конкурсу за талентоване младе истраживаче – студенте докторских академских студија за учешће у научноистраживачким пројектима које реализују акредитоване научноистраживачке организације у текућем циклусу истраживања.

Б) Од наведеног за стручно-научни допринос, **Бјеља у биографији наводи да испуњава ставке 1, 3 и 4.**

1 – Др Данијела Бјеља је члан издавачког савета Зборника радова Дипломатија и безбедност који од 2018. објављује Факултет за дипломатију и безбедност, Универзитет „Унион – Никола Тесла“.

3 – Кандидаткиња је доставила неоверене копије записника о две одбране мастер радова у којима је била председник комисије. У прилогу пријаве су и две неоверене копије записника о одбрани дипломских радова.

4 – Кандидаткиња је у биографији навела и да је учествовала у пројекту Друштва судија Србије. О пројекту је достављен доказ у форми неоверене копије потврде Друштва судија Србије у којем је речено да је Бјеља ангажована у својству консултанта-волонтера на пројектима: „Израда смерница за стратешки план и комуникациону стратегију Друштва судија Србије“ (у сарадњи са УСАИД од јуна 2011. до марта 2012), „Иницијатива у борби против трговине женама и девојкама у Југоисточној Европи“ (са ОЕБС-ом од јуна 2008. до децембра 2011), „Правосуђе у борби против корупције“ (са амбасадом Краљевине Норвешке од јануара 2012. до јануара 2013). Пројекти тематски не спадају у област Медијских студија и новинарства. Осим тога, Комисија сматра да се тај ангажман не може уважити као сарадња на домаћим и међународним научним пројектима, пошто је реч о сарадњи на стручном пројекту у својству консултанта-волонтера, што није научно звање.

### **3.3.2. Допринос академској и широј заједници**

1. Члан у страним или домаћим академијама наука или члан у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира
2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству
3. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава

4. Учесник у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке
5. Добитник домаћих или међународних награда и признања у развоју образовања или науке.

А) Од наведеног за допринос академској и широј заједници, **др Лидија Мирков испуњава ставке 2, 4 и 5.**

2 – Од новембра 2015. до септембра 2018. Лидија Мирков је била секретар Одељења за новинарство и комунологију на Факултету политичких наука. Од маја 2016. је стални члан Комисије за избор сарадника-демонстратора на Одељењу за новинарство и комунологију. У септембру 2018. је одлуком Наставно-научног већа ФПН-а постала члан Бирачког одбора за Савет факултета. Од октобра 2018. је члан Савета Центра за медије ФПН-а.

4 – Од 2010. организатор је и предавач на Годишњој радионици Примењена реторика (часови реторичке анализе и јавног наступа за студенте ФПН-а који желе да побољшају реторичке вештине). Полазници ове радионице су учествовали и освајали награде на престижним беседничким такмичењима на државном и међудржавном нивоу, попут такмичења Sirmium Lux Verbi и Беседе у Зоранову част. Од 2013. приређује организовану посету студената ФПН-а Међународном београдском сајму књига. Од 2013. је ментор редакцији студентског часописа Политиколог. Од 2015. је организатор и предавач на Годишњој радионици Неговање стила и креативно писање (часови стилске анализе и вежбе писања текста за студенте ФПН-а који желе да развијају креативност). Од 2015. са предметним професором обновила Беседничко такмичење ФПН-а. Од октобра 2018. ангажована као предавач у Центру за јавни говор у Београду. Држала је јавне часове говора у Културном центру Град, била је предавач у Школи реторике у Канцеларији за младе Стари град и дебатни судија на градским и републичким такмичењима средњошколаца у дебатовану.

5 – Народни музеј у Београду је колегиници др Лидији Мирков уручио признање за успешну вишегодишњу сарадњу и допринос култури у рангу малог ктиторства, на основу предатих знања о јавном наступу које су од колегинице стекли кустоси и сарадници Музеја. Одлуку о том признању доноси Савет Народног музеја у Београду и Министарство културе Републике Србије.

Б) Од наведеног за допринос академској и широј заједници, **др Данијела Бјеља није приложила ниједну ставку.**

### **3.3.3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству**

1. Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама
2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству

3. Звање гостујућег професора или истраживача
4. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа
5. Учешће у програмима размене наставника и студената
6. Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма
7. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству.

А) Од наведеног за сарадњу са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству, **др Лидија Мирков испуњава ставку 6.**

6 – На Интердисциплинарном мастер програму Студије Југоисточне Европе (The Interdisciplinary Joint Master's Programme in Southeastern European Studies) на Факултету политичких наука Универзитета у Београду ангажована је у својству асистента на предмету Српски језик за странце.

Б) Од наведеног за сарадњу са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству, **др Данијела Бјеља, према приложеној документацији, не испуњава ниједну ставку.**

1 – Већ образложени пројекти Друштва судија Србије (у овом Извештају под тачком 3.3.1. Б. 4) не могу бити уважени као учешће на међународном стручном пројекту у вези са Конкурсом јер Друштво судија Србије није високошколска, ни научноистраживачка или установа културе или уметности, нити је његова делатност међународна. Пројекти тематски не спадају у област Медијских студија и новинарства и немају непосредне везе са предметима на којима ће изабрани доцент бити ангажован.

#### **4. Оцена приступног предавања**

Комисија је заказала приступно предавање за 16. мај 2019. и задала кандидаткињама тему „Афектације у политичком говору“. За припрему приступног предавања кандидат треба да се користи стручном литературом. Комисија је оценила: припрему предавања; структуру и квалитет садржаја предавања; дидактичко-методички аспект извођења предавања. Редослед излагања кандидата утврђен је азбучним редом.

Прва је излагала др Данијела Бјеља. Она је одржала приступно предавање о теми „Афектације у политици“, што је делимично измењени наслов у односу на задату тему. Од литературе која је приказана у теоријском оквиру, кандидаткиња се ослањала претежно на ширу литературу (доминантно Гистава ле Бона), а затим је приказала видео снимке и фотографије домаћих и светских политичара у афективним околностима указујући претежно на невербалну комуникацију. Кандидаткиња је приказала видео снимке које није у свим аспектима довољно методички објаснила. Такав начин обраде теме би био примеренији часовима вежби него предавању. Приступно предавање др Данијеле Бјеља је из наведених разлога оцењено просечном оценом 3,78, и то 3,67 за припрему, 4,00 за структуру и квалитет садржаја предавања и 3,67 за дидактичко-методички аспект извођења предавања.

Др Лидија Мирков је одржала предавање које одговара задатој теми „Афектације у политичком говору“. После уводног теоријског дела у којем је дала преглед

најбитнијих теорија о афектацији од антике до XXI века, образложила је сопствено виђење о афектацији у говору и њен значај за савремене политичаре, као и учинке на јавност посредством медија. Кандидаткиња је овој теми компетентно приступила из угла реторике и стила изражавања на медијима, указујући на то да афектација у политичком говору често није унутрашње, већ реторичко стање говорника, те да се употреба погодних језичких образаца афектације може увежбати за бољи пријем код бирача. Мирков је навела примере из скорашње праксе у Србији, засноване на предизборним кампањама, уз савете како да се новинар постави према политичком саговорнику чија изјава садржи афектацију. Приступно предавање др Лидије Мирков оцењено је просечном оценом 4,78, и то 5,00 за припрему, 4,67 за структуру и квалитет садржаја предавања и 4,67 за дидактичко-методички аспект извођења предавања.

## **5. Испуњеност услова за избор**

**А) Др Лидија Мирков испуњава све услове за избор у звање доцента** тражене Конкурсом и прописима према којима је Комисија одлучивала:

1. Општи услов (назив доктора наука из научне области за коју се бира) – научни назив доктора културолошких наука;

2. Обавезне услове:

- а) Позитивно оцењено приступно предавање из области за коју се бира: оцена 4,78;
- б) Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода: оцена 4,77 на Новинарско-комуниколошком смеру и 4,53 на смеру Међународне студије;
- в) Објављен један рад из категорије М20 (или М11–М14) или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира – објавила је два рада у категорији М14 и пет радова у категорији М51;
- г) Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (М31, М33, М61 или М63) – објавила је три рада у категорији М33.

3. Изборне услове (по један у две од три категорије):

Стручно-научни допринос: ангажована је као лектор Часописа за комуникацију и медије ЦМ, чији је суиздавач ФПН, од јануара 2016. Била је члан комисије за израду и одбрану 54 мастер рада на Факултету политичких наука. Ангажована на научноистраживачком пројекту Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту (евиденциони број: 179076) као научник млађи од 30 година, изабрана посебним конкурсом Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Допринос академској и широј заједници: секретар Одељења за новинарство и комуникологију на Факултету политичких наука (2015–2018); стални члан Комисије за избор сарадника-демонстратора на Одељењу за новинарство и комуникологију; члан Бирачког одбора за Савет факултета 2018; члан Савета Центра за медије ФПН-а; организатор и предавач на Годишњој радионици Примењена реторика од 2010; од 2013. приређује организовану посету студената ФПН-а Међународном београдском сајму књига; ментор редакцији студентског часописа Политиколог; организатор и предавач на Годишњој радионици Неговање стила и креативно писање од 2015; од 2015. обновила Беседничко такмичење ФПН-а; предавач у Центру за јавни говор у Београду; држала је јавне часове говора у Културном центру Град; била је предавач у Школи

реторике у Канцеларији за младе Стари град; дебатни судија на градским и републичким такмичењима средњошколаца у дебатовану; Народни музеј у Београду је колегиници др Лидији Мирков уручио признање за успешну вишегодишњу сарадњу и допринос култури у рангу малог ктиторства, на основу предатих знања о јавном наступу које су од колегинице стекли кустоси и сарадници Музеја. Одлуку о том признању доноси Савет Народног музеја у Београду и Министарство културе Републике Србије.

Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству: на Интердисциплинарном мастер програму Студије Југоисточне Европе (The Interdisciplinary Joint Master's Programme in Southeastern European Studies) на Факултету политичких наука Универзитета у Београду ангажована је у својству асистента на предмету Српски језик за странце.

Др Лидија Мирков има одличан просек на сва три нивоа студија које је завршила у року, сви њени радови спадају у дисциплине за које је расписан Конкурс и радила је у медијима.

Б) Кандидаткиња **др Данијела Бјеља само делимично испуњава услове за избор у звање доцента** тражене Конкурсом и прописима према којима је Комисија одлучивала:

1. Општи услов (назив доктора наука из научне области за коју се бира) – научни назив доктора политичких наука;

2. Обавезне услове:

а) Позитивно оцењено приступно предавање из области за коју се бира: оцена 3,78;

б) Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода: **нема документације;**

в) Објављен један рад из категорије М20 (или М11–М14) или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира – објавила је један рад у категорији М24;

г) Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (М31, М33, М61 или М63 – или М41–М45) – објавила је један рад у категорији М45.

3. Изборне услове (по један у две од три категорије):

Стручно-научни допринос: Др Данијела Бјеља је члан издавачког савета Зборника радова Дипломатија и безбедност који од 2018. објављује Факултет за дипломатију и безбедност, Универзитет „Унион – Никола Тесла“ и председник комисија за одбрану мастер радова.

Допринос академској и широј заједници: **нема услов.**

Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству: **нема услов.**

У документацији пријаве др Данијеле Бјеље нису достављена уверења о положеним испитима ни са једног нивоа студија (нити оверене копије додатака дипломама у којима постоји списак положених испита), као ни докази о оцени

педагошког рада са високошколске установе у којој је кандидаткиња запослена. Низак просек са основних студија и дужина студирања; тема магистарског рада која не спада у ужу научну област Медијске студије и новинарство; недостатак радног искуства у медијима др Данијеле Бјеље указују на предности др Лидије Мирков.

## 6. Закључак

Имајући у виду наведене радове, научне способности и педагошко искуство пријављених кандидаткиња, **једногласни закључак Комисије је да др Лидија Мирков једина испуњава све услове** тражене Конкурсом за избор у звање доцента, Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду и Статутом Универзитета у Београду – Факултета политичких наука. На основу тога, Комисија предлаже Изборном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду да својом одлуком предложи Универзитету у Београду да **др Лидија Мирков буде изабрана у звање доцента за ужу научну област Медијске студије и новинарство и заснује радни однос са пуним радним временом.**

У Београду, 7. јун 2019.

Комисија:

---

Проф. др Владислава Гордић Петковић,

Ред. проф. Универзитета у Новом Саду – Филозофског факултета

---

Проф. др Веселин Кљајић,

Ред. проф. Универзитета у Београду – Факултета политичких наука

---

Проф. др Добривоје Станојевић,

Ред. проф. Универзитета у Београду – Факултета политичких наука